

วิถีชีวิตชุมชนแออัด

THE PATH OF SLUM

นาย สมศักดิ์ หะนูมาส
MR. SOMSAK HANUMAS

รพ.
๙๒๘๓๐
๒๕๔๖

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 86818
วัน,เดือน,ปี 16 ส.ค. 2552

b. 12020298
i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาจิตรกรรม ภาควิชาจิตรศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา ๒๕๔๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

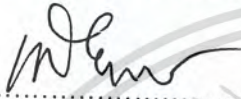
.....คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์

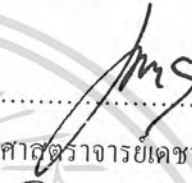
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สรณรงค์ สิงหเสนี)

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ ชานนารัต)

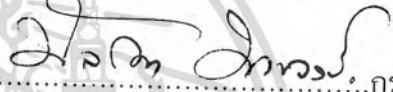
.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์เดชา วราชน)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มัลลิกา มังกรวงษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญญา คำโสภี)

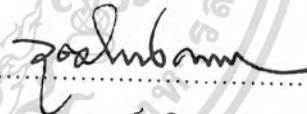
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพงษ์ สมสุข)

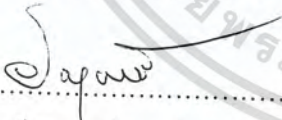
.....กรรมการ

(อาจารย์ปิยะวัฒน์ มังกรวงษ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์วุฒิกร คงคา)

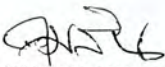
.....กรรมการ

(อาจารย์อนุพงษ์ ภาชีวะ)

.....กรรมการ

(อาจารย์มงคล เกิดวัน)

.....กรรมการ

(อาจารย์คมสัน หนูเขียว)

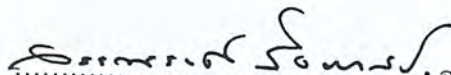
.....กรรมการ

(อาจารย์ศรินทร์ย์ ศิริเจริญ)

.....กรรมการและเลขานุการ

(รองศาสตราจารย์อลิตา จันฝังเพชร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(รองศาสตราจารย์สรณรงค์ สิงหเสนี)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	วิถีชีวิตชุมชนแออัด
	The Path of Slum
ชื่อ	นาย สมศักดิ์ ทะนะมาส
สาขาวิชา	จิตรกรรม
ภาควิชา	วิจิตรศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2546
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ สรรณรงค์ สิงห์เสนี

บทคัดย่อ

บ้าน เป็นสิ่งปลูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชีวิตมนุษย์ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์นั้นต่างก็ต้องมีที่อยู่อาศัยด้วยกันทั้งสิ้น ทุกคนต่างก็รักและผูกพันกับบ้านมาก เพราะมนุษย์ใช้บ้านไว้เป็นที่อยู่อาศัย หลับนอน ไว้ป้องกันแดดกันฝนและป้องกันอันตรายต่างๆ

ในสังคมไทยนั้นมีชุมชนต่างๆมากมาย ประกอบด้วยบ้านเรือนหลายครัวเรือน ผู้คนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นๆมีมากมายหลากหลายอาชีพต่างก็ดิ้นรนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และจากการที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสวิถีชีวิตในชุมชนป้อมมหากาฬนั้น ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจเป็นอย่างมากเพราะเป็นชุมชนเก่าแก่ของกรุงเทพมหานคร มีอายุนับ 200 ปี แต่เนื่องด้วยกระแสข่าวเรื่องการไล่รื้อถอนชุมชนแห่งนี้นั้นทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกสะเทือนใจต่อผลกระทบที่ชาวบ้านในชุมชนจะได้รับ ก่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมโดยสร้างบรรยากาศภายในผลงานด้วยแสงเงาตามธรรมชาติเพื่อสื่อความรู้สึกถึงวิถีชีวิตที่กำลังจะสูญหายไปในโลกขณะเหมือนจริง (Realistic) โดยใช้เทคนิคสีน้ำมัน มีการพัฒนาการสร้างสรรค์จากขั้นตอนของแบบร่างจนถึงผลงานจริงจำนวน 4 ชั้น โดยคำนึงถึงการใช้เส้น สี รูปทรง น้ำหนัก พื้นผิว พื้นที่ว่าง และการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อความสมบูรณ์ของผลงาน

จากการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าประสบปัญหาและหาทางแก้ไขเรียนรู้กระบวนการต่างๆ ในขั้นตอนการทำงานศิลปะซึ่งส่งผลต่อการทำงานในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาศิลปะและผู้สนใจในแนวทางเดียวกัน

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อรองศาสตราจารย์สรธรรมรงค์ สิงหนเสนี ผู้ให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ รวมทั้งศาสตราจารย์เดชา วราชุน และรองศาสตราจารย์อลิตา จันฝังเพชร ผู้ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา อาจารย์ปิยวัฒน์ มังกรวงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์มัลลิกา มังกรวงษ์ ผู้ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆตลอดมา ตลอดจนคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิผู้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดามารดา ด้วยความเคารพอย่างสูงที่ช่วยอบรมสั่งสอนเลี้ยงดู ตลอดจนให้การสนับสนุนในการศึกษา พี่น้องและเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ตลอดเวลาในการศึกษาและปฏิบัติงานจนประสบผลสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของโครงการ	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
ขอบเขตของโครงการ	2
2 ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์	3
ที่มา	3
อิทธิพลที่ได้รับและงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง	4
แนวความคิดสร้างสรรค์	10
3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์	11
ภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง	11
กระบวนการสร้างสรรค์	19
4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์	20
วิเคราะห์ทัศนธาตุ	20
การจัดองค์ประกอบภาพ	23
5 บทสรุป	26
เอกสารอ้างอิง	27
ผลงานศิลปะ	28
ประวัติผู้เขียน	33

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบอิทธิพลและงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง	4
ภาพร่างชุดที่ 1	11
ภาพร่างชุดที่ 2	14
ภาพร่างชุดที่ 3	16
ภาพร่างชุดที่ 4	18
ภาพประกอบการวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ	20
ภาพผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1	29
ภาพผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2	30
ภาพผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 3	31
ภาพผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 4	32

บทที่ 1

บทนำ

วิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาแต่ในอดีตนับวันจะเสื่อมถอยไปกับกาลเวลาและกลืนหายไปกับความเจริญที่ไม่หยุดยั้งของเทคโนโลยี เช่นเดียวกันกับวิถีชีวิตในชุมชนป้อมมหากาฬผู้คนในชุมชนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปเพื่อความอยู่รอด เพื่อรักษาวิถีชีวิตและศิลปกรรม สถาปัตยกรรมเก่าแก่ที่มีอยู่ในชุมชนไม่ให้สูญหายไป รวมทั้งประวัติศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชุมชนป้อมมหากาฬที่จะถูกลืมเลือนไป

ความสำคัญของโครงการ

จากสภาพแวดล้อมของข้าพเจ้าในวัยเด็กที่ข้าพเจ้าอาศัยและเติบโตมาในสภาพแวดล้อมแบบชุมชนทำให้ข้าพเจ้าได้รับรู้ความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต การประกอบอาชีพภายในชุมชน ได้เห็นความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายของชาวบ้านธรรมดา ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับความรู้สึกกับความเป็นอยู่แบบนั้นตั้งแต่เด็กจนเมื่อข้าพเจ้าได้รับรู้และพบเห็นสภาพภายในชุมชนป้อมมหากาฬจึงเกิดความประทับใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมนั้นเป็นอย่างมาก ชุมชนนี้ตั้งอยู่ภายในกำแพงป้อมมหากาฬซึ่งทำให้รู้สึกถึงความแตกต่างของภายในและภายนอกชุมชน จากด้านนอกก็มีความเป็นสมัยใหม่มากกว่ามีถนนรุดราต่างๆผ่านไปมา แต่ภายในกลับมีแต่ความเก่าแก่ มีชุมชนโบราณอายุนับ 200 ปี มีความงดงามทางด้านสถาปัตยกรรมมากมาย ทำให้ข้าพเจ้าชื่นชมที่รักษาความเก่าแก่ไว้ได้ จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม

ข้าพเจ้าต้องการเก็บบันทึกความรู้สึกประทับใจที่มีต่อความเก่าแก่ของชุมชนนี้ที่มีอยู่ไม่ให้สูญหายไปกับกาลเวลาเพราะเมื่อผ่านเลยไปทุกสิ่งทุกอย่างย่อมผู้พังลงไปกับดินฟ้าอากาศ แต่ชุมชนนี้ก็กลับต้องสูญหายไปเพราะความต้องการทำเป็นสวนสาธารณะเพื่อผู้คนส่วนรวม สำหรับข้าพเจ้านั้นชุมชนป้อมมหากาฬที่เป็นเพียงแค่สิ่งก่อสร้างสำหรับคนทั่วไปกลับมีคุณค่าทางจิตใจต่อข้าพเจ้ามากเพราะเต็มไปด้วยความทรงจำและวิถีชีวิตของผู้คน ในชุมชนเป็นวิถีชีวิตที่ค้ำจุนของผู้คนตั้งแต่สมัยก่อนมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การรักษาไว้ในความทรงจำของผู้คนและตัวข้าพเจ้าเองเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อนำเสนอผลงานจิตรกรรมในแนวเหมือนจริง (Realistic) โดยใช้องค์ประกอบที่มีอยู่เดิมของบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมภายในชุมชน
2. เพื่อถ่ายทอดให้ผู้ชมได้เห็นถึงความงดงามและเรียบง่ายของวิถีชีวิตที่ดำรงของชุมชนในสังคมไทยที่กำลังสูญหายไป
3. เพื่อศึกษาถึงการนำความคิดสร้างสรรค์ผ่านออกมาในรูปแบบของงานศิลปะ ให้รู้ถึงลำดับขั้นตอนการดำเนินงานตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานและสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษางานจิตรกรรมแนวเหมือนจริง (Realistic)

ขอบเขตของโครงการ

1. เนื้อหาเป็นเรื่องราววิถีชีวิตพื้นบ้านของชุมชนป้อมมหากาฬ โดยใช้รูปทรงของบ้านเรือน ผู้คน และสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น โต๊ะ ตู้ ราวตากผ้า เป็นต้น เพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตที่สมถะ เรียบง่าย
2. แนวทางสร้างสรรค์และถ่ายทอดรูปแบบตามความเป็นจริง โดยมุมมองและบรรยากาศที่เป็นแนวทางเหมือนจริง (Realistic)
3. เทคนิคเป็นงานจิตรกรรม ใช้สีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on canvas)
4. จำนวนงานมี 4 ชิ้น
 - 4.1 วิถีชีวิตชุมชนป้อมมหากาฬ 1 ขนาด 180 x 200 เซนติเมตร
 - 4.2 วิถีชีวิตชุมชนป้อมมหากาฬ 2 ขนาด 200 x 220 เซนติเมตร
 - 4.3 วิถีชีวิตชุมชนป้อมมหากาฬ 3 ขนาด 160 x 200 เซนติเมตร
 - 4.4 วิถีชีวิตชุมชนป้อมมหากาฬ 4 ขนาด 170 x 200 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์

สังคมไทยนั้นประกอบด้วยชุมชนต่างๆมากมาย ซึ่งชุมชนเหล่านั้นเป็นสถานที่หล่อเลี้ยงชีวิตของผู้คนมากมายหลากหลายอาชีพ หลากหลายอายุ และเป็นสถานที่ที่ให้ผู้คนในชุมชนได้พักอาศัย กินอยู่หลับนอน รวมทั้งค้าขายประกอบกิจการต่างๆ ผู้คนที่อาศัยอยู่มากมายหลากหลายครัวเรือน ปลูกบ้านเรือนเรียงรายจนเกิดเป็นชุมชนที่สวยงามเก่าแก่จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน

ที่มา

ชุมชนป้อมมหากาฬนับแต่ครั้งอดีตจัดว่าเป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่และสวยงาม แต่ในปัจจุบันมีสภาพทรุดโทรมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาแต่ผู้คนในชุมชนก็ยังคงรักษาสภาพของบ้านเรือนโบราณไว้อย่างเต็มที่เพราะบ้านเรือนหลายๆหลังก็ยังคงสภาพเดิมอยู่เหมือนอย่างเคย ชุมชนแห่งนี้มีเส้นทางสัญจรทั้งทางบกและทางน้ำเป็นสถานที่พบปะของผู้คนในชุมชนนับเป็นชุมชนใหญ่ที่มีความเจริญมั่งคั่งแห่งหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น บทความจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดซึ่งกล่าวถึง “ ศาลเจ้าพ่อเพชร ” เป็นศาลที่มีความน่าสนใจและมีความสำคัญมาตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน มีการสันนิษฐานว่าศาลเจ้าพ่อเพชรน่าจะสร้างขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 2-3 เล่ากันว่าในสมัยก่อนคณะละครในที่จะเข้าไปแสดงในวัง ก่อนไปก็จะมาทำการกราบไหว้ก่อนเพื่อความเป็นสิริมงคล ถึงแม้ละครในจะสูญหายไปแล้วแต่คณะละครในก็ยังคงมากราบไหว้อยู่มิเคยขาด รวมทั้งชาวชุมชนเองด้วย จากบทความเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเสียดายเป็นอย่างมากที่ชุมชนเหล่านี้จะถูกรื้อถอนไปพร้อมกับความเชื่อถือเหล่านี้ซึ่งเล่าสืบต่อกันมาเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณค่าทางความเชื่อและวิถีชีวิตของสังคมไทยมาแต่อดีตเป็นภูมิปัญญาที่สะท้อนให้เห็นถึงมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สืบทอดต่อกันมาและเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นถึงความคิดแบบไทยๆ ได้อย่างชัดเจน การโล้รื้อถอนชุมชนป้อมมหากาฬของกรุงเทพมหานครซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนั้นทำให้ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมเก่าแก่ในชุมชนสูญหายไปรวมทั้งจิตใจของชาวชุมชนด้วยเช่นกัน

จากการที่ข้าพเจ้าได้สัมภาษณ์ผู้คนในชุมชนก็พบว่าผู้คนในชุมชนต่างก็มีความเป็นกันเอง มีน้ำใจรวมทั้งมีความรู้สึกปวดร้าวกับการที่จะต้องสูญเสียบ้านที่เป็นที่พักพิงมาหลายชั่วอายุคนไป ถึงแม้ว่าคดีการฟ้องร้องจะมีมากกว่า 10 ปีแล้ว ชาวบ้านก็ยังคงเชื่อว่าพวกเขามีสิทธิ์ที่จะอยู่ในที่ของตนต่อไป หากแต่ความเป็นจริงกลับไม่เป็นเช่นนั้นเพราะการรื้อถอนยังคงมีอยู่ต่อไป ข้าพเจ้าจึงมีหน้าที่เก็บบันทึกความสวยงามของบ้านเรือน สถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตที่งดงามเหล่านั้นไว้ในผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้าสืบไป

¹ หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันพุธที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2547, หน้า 5

อิทธิพลที่ได้รับ

อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากข้าพเจ้าได้พบเห็นวิถีชีวิตที่งดงามและเรียบง่ายของชุมชนป้อมมหากาฬ ก่อให้เกิดความรู้สึกประทับใจเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากเรื่องการได้รื้อถอนชุมชนแห่งนี้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากทางหนังสือพิมพ์และจากการที่ข้าพเจ้าไปศึกษาข้อมูลโดยการถ่ายภาพมาเพื่อใช้เป็นข้อมูล ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกรู้สึกสะเทือนใจต่อการสูญเสียในครั้งนี้ จึงต้องการถ่ายทอดความรู้สึกที่อยากรักษาไว้ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ

ภาพประกอบอิทธิพล

สื่อที่ได้รับจากหนังสือพิมพ์²

² เอกสารสื่อที่มอบให้โดยนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อใช้ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพจากสภาพแวดล้อมภายในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิทธิพลจากศิลปิน

ในการสร้างสรรค์งานศิลปะนั้นส่วนจะต้องมีแนวทางในการทำงานทั้งสิ้นเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานให้เกิดเป็นลักษณะของความเป็นเฉพาะตัว รวมทั้งจากงานศิลปะกรรม ซึ่งเป็นผลงานของศิลปินซึ่งข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลทางเทคนิคมาจากทั้ง 2 ท่าน ประกอบด้วย Egon Schiele และ Andrew Wyeth โดยที่ข้าพเจ้าใช้เป็นแนวทางในการทำงานต่อไป

Egon Schiele

ชื่องาน HOUSE WITH DRYING LAUNDRY. 1917

เทคนิค OIL ON CANVAS

ขนาด 110X140.4 เซนติเมตร

ชื่องาน KRUMAU TOWN CRESCENT I (THE SMALL CITY). 1915

เทคนิค OIL ON CANVAS

ขนาด 109.7X140 เซนติเมตร

อีกอน ชีลด์ (Egon Schiele)

ชีลด์นั้นเป็นผู้ที่มีอารมณ์แปรปรวนเต็มไปด้วยความหวาดวิตก จิตรกรรมภาพคนของเขาจึงเต็มไปด้วยการแสดงออกที่ดูแล้วให้ความรู้สึกตึงเครียด อึดอัด เขามักจะจัดทำทางของแบบให้ดูก้าวร้าวทั้งสีหน้าท่าทางการแสดงออกถึงอารมณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ในจิตรกรรมของเขานั้นจัดว่ายอดเยี่ยม (ส่วนหนึ่งมาจากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับจิตไร้สำนึก (Unconscious) ของ ฟรอยด์) งานหลายชิ้นแสดงออกในเรื่องเพศอย่างเปิดเผยและต่อแหลมต่อศีลธรรม การมีเอกลักษณ์ของตัวเองและมีฝีมือการใช้เส้นและสีที่ลื่นไหลทำให้ชีลด์ได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในเอ็กเพรสชันนิสต์ผู้ยิ่งใหญ่ของโลก เขาเสียชีวิตเมื่อมีอายุเพียง 28 ปี ด้วยโรคทางเดินหายใจ”³

³ ผศ.จระพัฒน์ พิศรปริษา, โลกศิลปะศตวรรษที่ 20, สำนักพิมพ์เมืองโบราณ 2545, หน้า 145.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิกอน ซึลเล่ เกิดที่เมือง Tulln ซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ ใกล้กับ Vienna ในปีค.ศ.1890 เป็นบุตรของ Adolf Egon Schiele ซึ่งเป็นนายสถานีรถไฟที่ The Imperial Austrian Railways และ มารดาคือ Marie Schiele หลังจากที่ยบิดาของเขาเสียชีวิตลง และเขาเองก็เริ่มที่จะเขียนภาพ ลุงของเขาและผู้อุปถัมภ์ที่ชื่อ Leopold Czihaczek ก็แนะแนวทางให้เขาในการเริ่มต้นเป็นศิลปิน เขาได้เข้าศึกษาศิลปะที่ Academy of Arts Vienna

อิกอน ซึลเล่ เป็นศิลปินเอ็กเพรสชันนิสต์ ซึ่งเป็นความเคลื่อนไหวทางศิลปะที่เกิดขึ้นในประเทศเยอรมนี แต่ก็ได้แผ่ขยายไปยังประเทศในทวีปยุโรปอีกหลายประเทศ ซึ่งอิกอน ซึลเล่ ก็เป็นศิลปินเอ็กเพรสชันนิสต์คนสำคัญของออสเตรีย ซึ่งเป็นศิลปินที่มุ่งเน้นธรรมชาติกามพิสัยของมนุษย์ ด้วยรูปทรงที่บิดเบี้ยว จิตรกรรมของอิกอน ซึลเล่ เป็นการสะท้อนกฎธรรมชาติและ ความผูกพันกันระหว่างมนุษย์ ชาย หญิง

อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปะกรรมของ Egon Schiele

อิทธิพลที่ข้าพเจ้าได้รับมานั้นเป็นผลงานในช่วงปีค.ศ.1910-1912 ซึ่งเป็นช่วงที่เขาย้ายไปที่ Krumau ซึ่งเป็นผลงานในลักษณะแบบทิวทัศน์ (townscape) ซึ่งใช้เทคนิคสีน้ำมัน โดยใช้เทคนิคการระบายที่ใช้ฝีแปรงขนาดใหญ่ และใช้สีที่ถูกต้องผสมด้วยน้ำมันลินซีดจำนวนมากทำให้เกิดพื้นผิวในลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะการเขียนที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Andrew Wyeth

ชื่องาน Braid, 1961
เทคนิค จิตรกรรมสีฝุ่น
ขนาด 16.5 X 20.5 นิ้ว

ชื่องาน Christina's World, 1951
เทคนิค จิตรกรรมสีฝุ่น
ขนาด 32.5 X 47.8 นิ้ว

แอนดรูว์ ไวเอธ (Andrew Newell Wyeth)

เป็นบุตรของนักเขียนภาพประกอบ เกิดเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม ค.ศ. 1917 ณ แซดด์ ฟอร์ด (Chadds Ford) รัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา ได้รับการศึกษาที่บ้านตนเอง พออายุ 14 ปี ก็เข้าทำงานในสตูดิโอเขียนภาพประกอบในฐานะลูกมือ การสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะของเขานั้นเริ่มจากการฝึกฝนสเก็ตช์จากหุ่นนิ่ง ทิวทัศน์ตลอดจนศึกษาฝึกปร่งในการวาดภาพของดูเรอร์ (Albrecht Durer) ศิลปินชาวเยอรมันและศึกษาวิธีเขียนสีฝุ่นจากผลงานของบอตติเชลลี (Sandro Botticelli) ศิลปินชาวฟลอเรนซ์ วิธีการของศิลปินทั้ง 2 ท่านมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมของเขาในยุคต่อมา โดยการเก็บรายละเอียด จากธรรมชาติมาไว้ในผลงานอย่างละเอียดประณีต ประจวบกับทุกอณูของธรรมชาติมาไว้ในงานของเขา

ไวเอธ ชอบออกไปเขียนภาพกลางแจ้งด้วยดินสอสีน้ำและสีฝุ่น เป็นการเขียนภาพแบบเหมือนจริงหรือสัจนิยมเก็บสาระที่เป็นความงามของธรรมชาติไว้โดยเทคนิคโบราณ เช่น การเขียนด้วยสีฝุ่นผสมไข่แดง งานจิตรกรรมของไวเอธมักเป็นทิวทัศน์ที่มีมุมมองอย่างง่าย ๆ แต่การเขียนเป็นการมองด้วยสายตาศิลปินที่มีความลึกซึ้ง ผลงานจิตรกรรมที่มีชื่อเสียงที่สุดชุดหนึ่งของไวเอธคือชุด โลกของคริสตี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น่า (Chirstina' Wrold) ซึ่งเขาเขียนเป็นเวลาถึง 30 ปี ภาพส่วนใหญ่เป็นภาพของคริสติน่า ออลสัน เพื่อนบ้านขาพิการด้วยโรคโปลิโอโดยเขียนไว้กว่า 200 ภาพ ปีค.ศ.1970 ไวเออร์ได้พบกับเพื่อนบ้านชื่อ เฮลเก่า เทสเทอร์ฟ เขาได้เขียนภาพเธอติดต่อกันถึง 15 ปี มีภาพทั้งหมด 240 ชิ้น การเขียนภาพชุดนี้ คล้ายคลึงกับชุดโลกของคริสติน่า คือเขียนทุกอิริยาบถ ทุกบรรยากาศเสมือนเป็นภาพบันทึกของคนที่คนหนึ่ง ไวเออร์เป็นศิลปินที่พยายามเสนอภาพชีวิตของผู้คนใกล้ๆตัวเพราะความใกล้ชิดทำให้เขาล่วงรู้ความลึกซึ้งของผู้คนได้ดี ไวเออร์เองก็ประสบความทุกข์ทรมานด้วยเช่นกันเมื่อเขาอายุได้ 33 ปี จากโรคหลอดเลือดอักเสบจนต้องรับการผ่าตัดที่ทรวงอกจนกระทั่งกลับมาเขียนภาพได้ดังเดิม การเขียนภาพแต่ละชิ้นของไวเออร์นั้นเป็นระบบตามแบบแผนคือมิได้เขียนเพียงชิ้นเดียว หากแต่เขาได้ร่างภาพด้วยดินสอ ด้วยเทคนิคอื่นก่อนจนมั่นใจแล้วจึงลงมือทำจริง ลักษณะเช่นนี้ทำให้ได้งานที่สมบูรณ์และมีความบกพร่องน้อยที่สุด

ผลงานชุดเฮลเก่าของไวเออร์นั้นได้รับการยกย่องจากผู้เกี่ยวข้องในวงการศิลปะว่าเป็นผลงานที่แปลกแยกโดดเด่น เป็นการสร้างงานจากนางแบบเพียงคนเดียวกันอย่างต่อเนื่องยาวนานที่สุด ทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของศิลปินอเมริกันคนหนึ่ง ที่มีทัศนคติและแนวคิดที่แปลกแยกไปจากศิลปินร่วมสมัยคนอื่นๆ เขายึดมั่นและมั่นคงซึ่งตรงต่อตนเองตลอดชีวิต จนถึงทุกวันนี้เขาจึงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั่วโลก⁴

อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปะกรรมของ Andrew Wyeth

ข้าพเจ้าได้รับแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปินผู้นี้จากวิธีการสร้างสรรค์ผลงานในแบบทิวทัศน์ (landscape) และใช้เทคนิคการทำงานที่ละเอียดประณีต การเขียนภาพของเขานั้นมีการใช้เทคนิคการขีดขีดในบางส่วนของภาพเพื่อเป็นการสร้างภาพให้เกิดความเหมือนจริงซึ่งเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้านำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพของเขานั้นเหมือนกับเป็นการเสนอภาพชีวิตของผู้คนเขียนภาพในแง่มุมเล็กๆ เสมือนเป็นภาพบันทึกชีวิตของผู้คน การเขียนภาพของ Andrew Wyeth นั้นมิได้เขียนเพียงชิ้นเดียวหากแต่เขาจะสเก็ตซ์ก่อนด้วยเทคนิคอื่นก่อนจนมั่นใจแล้วจึงลงมือทำจริง ข้าพเจ้าเองก็เช่นกัน สิ่งเหล่านี้ทำให้ได้งานที่สมบูรณ์

⁴ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, ศิลปะร่วมสมัย จดหมายเหตุ หนังสือชุดศิลปะและวัฒนธรรม เล่ม 1, หน้า 194-20

แนวความคิด

ข้าพเจ้าต้องการเก็บความรู้สึกที่มีต่อ “ ชุมชนป้อมมหากาฬ ” ชุมชนเก่าแก่ซึ่งมีอายุนับ 200 ปี และมีความงามทางด้านสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตภายในชุมชนที่มีความงดงามสืบทอดกันมา แต่ในปัจจุบันกลับถูกละทิ้งเพื่อสร้างเป็นสวนสาธารณะ ซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณชุมชนแห่งนี้ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้เพื่อสืบทอดสิ่งเหล่านั้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนแออัดชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลจากสถานที่จริง ณ.ชุมชนป้อมมหากาฬและเลือกเอามุมมองที่สื่อถึงวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน ในมุมมองที่มีความงามของเรื่องราวเนื้อหาในบรรยากาศต่างๆของชีวิตประจำวันและบันทึกไว้เป็นภาพถ่ายของบริเวณรอบๆชุมชนและรายละเอียดส่วนต่างๆเพื่อนำสู่ขั้นตอนการสร้างสรรค์ต่อไป

ภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง

ภาพร่างชุดที่ 1

ภาพร่างชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างจีนที่ 2

ภาพร่างจีนที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชุดที่ 1

ภาพร่างชุดนี้มีทั้งหมด 3 ชิ้น โดยที่ข้าพเจ้าใช้บรรยากาศของบ้านโบราณ ซึ่งยังคงมีผู้คนอาศัยอยู่ภายในชุมชนเป็นจำนวนมาก เป็นการใช้โครงสร้างทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นหลัก ในลักษณะที่เน้นบรรยากาศทิวทัศน์ของบ้านที่เก่าแก่ เรียบง่าย เนื่องจากข้าพเจ้าต้องการสื่อให้เห็นถึงบรรยากาศอันสงบเงียบของผู้คนในชุมชน

ภาพร่างชิ้นที่ 1 เป็นภาพร่างของเรือนไม้ในมุมมองจากนอกบริเวณบ้านโดยมองจากรั้วเข้าไปในตัวบ้าน เป็นเรือนไม้ซึ่งค่อนข้างเก่า รวมทั้งรั้วสังกะสีที่สื่อให้เห็นถึงบรรยากาศที่เรียบง่าย สมถะ

ภาพร่างชิ้นที่ 2 ภาพร่างชิ้นนี้เป็นภาพของเรือนไม้ซึ่งเป็นรูปแบบของเรือนไม้โบราณ โดยที่ข้าพเจ้าใช้มุมมองจากสถานที่จริง ซึ่งเป็นบรรยากาศ ของความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันด้วยบรรยากาศที่สงบ ร่มเย็น

ภาพร่างชิ้นที่ 3 เป็นมุมมองจากตรอก ซอกชอยภายในชุมชนซึ่งอยู่ระหว่างอาคารบ้านเรือน มีข้าวของวางเรียงรายเป็นความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ด้วยบรรยากาศของเส้น สีและแสงแดดที่ส่องกระทบเป็นมุมมองระหว่างตัวบ้านแต่ละหลัง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบรรยากาศด้านหลังของบ้านซึ่งใช้ประกอบกิจวัตรประจำวัน เช่น ล้างจาน หุงหาอาหาร เป็นต้น แต่บรรยากาศที่ข้าพเจ้านำเสนอนั้นเป็นบรรยากาศของช่วงเวลาหลังจากนั้นซึ่งผู้คนต่างก็ออกไปประกอบกิจกรรมต่างๆ

ภาพร่างที่ข้าพเจ้านำมาสร้างเป็นผลงานจริงในชุดนี้คือ ภาพร่างชิ้นที่ 2 เนื่องจากมีความมีชีวิตชีวมากกว่าชิ้นอื่นๆมีการใช้จุดนำสายตา เพื่อนำสายตาไปสู่ด้านหลัง มีความแตกต่างกันของขนาดบ้านเรือน ข้าวของเครื่องใช้ที่วางเรียงรายอยู่ก็ใช้การจัดวางจากสถานที่จริงเพื่อสื่อให้เห็นถึงผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้

ภาพร่างชุดที่ 2

ภาพร่างชิ้นที่ 1

ภาพร่างชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างจีนที่ 3

ภาพร่างชุดที่ 2

ภาพร่างชุดนี้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงจากภาพร่างชุดที่ 1 คือมีการใช้มุมมองที่ชัดเจนกว่าเดิม ซึ่งข้าพเจ้าต้องการให้เห็นถึงสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านเรือน ร้านค้า เพื่อสื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนที่กำลังประกอบกิจวัตรประจำวัน

ภาพร่างจีนที่ 1 เป็นภาพร้านค้าภายในชุมชนซึ่งเป็นสถานที่ที่สามารถหาซื้อของใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นร้านของช่างขนาดเล็กซึ่งดำเนินกิจการมาเป็นเวลานาน

ภาพร่างจีนที่ 2 เป็นภาพที่เน้นไปที่มุมใดมุมหนึ่งที่มีสิ่งของวางระเกะระกะ แต่มีความสวยงามในเรื่องของจังหวะ ระเบียบ และแสดงออกถึงความมีชีวิต มีราวตากผ้า กระจ่างต้นไม้ บันไดบ้านซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความมีชีวิตชีวา

ภาพร่างจีนที่ 3 เป็นภาพในมุมมองหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนั่งพักผ่อนของผู้หญิงซึ่งนั่งดูโทรทัศน์หลังจากการตากผ้าเสร็จสิ้น เน้นบรรยากาศที่มีแสงแดดอ่อนๆ ร่มรื่น มีชีวิตชีวาเต็มไปด้วยต้นไม้ใบไม้ต่างๆ

ภาพร่างที่ข้าพเจ้านำมาสร้างเป็นผลงานจริงในชุดนี้คือ ภาพร่างจีนที่ 1 เนื่องจากมีความสวยงามของรายละเอียดในส่วนต่างๆ มีระยะที่หลากหลายและเป็นมุมมองซึ่งเห็นข้าวของต่างๆ ภายในได้อย่างชัดเจนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ดูน่าสนใจมากกว่าภาพร่างจีนอื่นๆ

ภาพร่างชุดที่ 3

ภาพร่างชุดที่ 1

ภาพร่างชุดที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชิ้นที่ 3

ภาพร่างชุดที่ 3

ภาพร่างชุดนี้มีเนื้อหาเรื่องราวของบริเวณบ้านเรือนรอบๆชุมชนเช่นกัน มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อยใช้โครงสร้างและบรรยากาศจากสถานที่จริงโดยเน้นให้เห็นถึงบรรยากาศโดยรวมจากบริเวณหน้าบ้านซึ่งไม่มีความเป็นระเบียบมากนัก

ภาพร่างชิ้นที่ 1 เป็นโครงสร้างโดยรวมของทางเดินซึ่งมองไปจะพบเห็นบ้านเรือนต่างๆตั้งอยู่เรียงรายกัน ภาพร่างชิ้นนี้จะเน้นให้เห็นถึงบรรยากาศของแสงจัดเงาจัดที่ชัดเจนไม่มีรายละเอียดของข้าวของมากเท่าไร

ภาพร่างชิ้นที่ 2 เป็นภาพของสภาพแวดล้อมบริเวณกว้างๆของมุมหนึ่งภายในชุมชน ซึ่งมีสิ่งของบริเวณหน้าบ้านวางอยู่แสดงให้เห็นถึงความมีชีวิต

ภาพร่างชิ้นที่ 3 ภาพร่างชิ้นนี้เป็นบริเวณหน้าบ้านของบ้านหลังหนึ่งซึ่งมีความสวยงามเก่าแก่และมีขนาดใหญ่ มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและสวยงาม

ภาพร่างที่ข้าพเจ้านำมาสร้างเป็นผลงานจริงในชุดนี้คือ ภาพร่างชิ้นที่ 2 เนื่องจากเป็นมุมมองที่กว้างและสามารถแสดงรายละเอียดต่างๆได้มากมายแสดงถึงความเป็นอยู่ที่แท้จริงไม่สวยงามงามแต่เป็นจริง

ภาพร่างชุดที่ 4

ภาพร่างชิ้นที่ 1

ภาพร่างชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชุดที่ 4

ภาพร่างชุดนี้มีทั้งหมด 2 ชิ้น เนื่องจากเป็นภาพร่างที่อยู่ชุดเดียวกันกับชุดที่ 3 แต่ได้เลือกมาใช้เป็นภาพร่างในชุดที่ 4 เพื่อใช้สำหรับเป็นผลงานจริงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงจึงต่อเนื่องมาจากชุดที่ 3 เช่นเดียวกัน

ภาพร่างชิ้นที่ 1 เป็นมุมมองจากบ้านหลังหนึ่งที่อยู่บริเวณหัวมุมของทางเดิน ซึ่งเป็นทั้งบ้านและร้านค้า ใช้ชั้นล่างสำหรับเตรียมของไปขาย

ภาพร่างชิ้นที่ 2 ภาพร่างชิ้นนี้เป็นบริเวณลานหลังบ้านของบ้านหลายๆหลังซึ่งใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆมีราวตากผ้าซึ่งมีเชือกห้อยระโยงระยาง มีข้าวของวางอยู่ตามที่ต่างๆ

ภาพร่างที่ข้าพเจ้านำมาสร้างเป็นผลงานจริงในชุดนี้คือ ภาพร่างชิ้นที่ 2 เนื่องจากมีความสวยงามในเรื่องของเนื้อหาเรื่องราวและองค์ประกอบ มีการใช้เส้น สี ระยะเวลา และแสงเงาที่ชัดเจน

กระบวนการสร้างสรรค์งาน

ข้าพเจ้าได้ใช้วิธีการสร้างสรรค์ภาพร่างโดยเริ่มจากการไปสัมผัสกับสถานที่จริงหามุมมองที่สร้างความประทับใจ จากนั้นจึงเก็บข้อมูลโดยการใช้ภาพถ่ายมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์เป็นภาพร่าง ในส่วนของการสร้างสรรค์เป็นผลงานจริงนั้นข้าพเจ้านำภาพร่างไปไปถ่ายเอกสารเพื่อขยายขนาดและคัดลอกลงบนแผ่นใสไปขยายภาพด้วยการใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Over head) ขยายภาพลงบนผ้าใบ เมื่อร่างภาพเสร็จสมบูรณ์แล้ว ข้าพเจ้าจึงลงมือเขียนลงไปทีละส่วนเนื่องจากข้าพเจ้าใช้เทคนิค ขูดและขีดจึงไม่สามารถทำได้เพราะจะทำให้สีที่ลงไว้แห้งก่อน จึงทำเป็นส่วนๆจนเสร็จทั้งภาพแล้วจึงตกแต่งรายละเอียดในขั้นตอนสุดท้ายจนภาพเสร็จสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์

ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้ามีรูปแบบมาจากสภาพความเป็นจริงที่พบเห็น เช่น บ้านเรือน ผู้คน และเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิต โดยสร้างลักษณะเหมือนจริงในองค์ประกอบเดิมในบรรยากาศของแสงเงาตามธรรมชาติ ในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นข้าพเจ้าถ่ายทอดผลงานให้ออกมาเพื่อสื่อให้เห็นถึงความงามของบ้านเรือนโบราณที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจ ซึ่งหลังจากได้ภาพร่างที่พอใจแล้วข้าพเจ้าจึงนำแบบร่างชิ้นนั้นไปขยายเป็นผลงานจริง โดยอาศัยการประกอบกันของทัศนธาตุ ต่าง ๆ ทางศิลปะ เช่น จุด เส้น สี น้ำหนัก พื้นผิว เพื่อถ่ายทอดผลงานให้ออกมาสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งข้าพเจ้าได้วิเคราะห์การใช้ทัศนธาตุในผลงานชุดนี้ของข้าพเจ้าโดยละเอียดดังต่อไปนี้

วิเคราะห์ทัศนธาตุ

รูปทรง (From)

ก. รูปทรงคน

รูปทรงคนที่ข้าพเจ้านำมาใช้ในผลงานชุดนี้เป็นรูปทรงของคนในหลากหลายวัยในอิริยาบถต่าง ๆ กัน ซึ่งต่างก็ดำเนินกิจวัตรประจำวัน ไม่ว่าจะอยู่อาศัย ค้าขาย หรือผู้ที่สัญจรไปมาต่างก็ผูกพันกับชุมชนแห่งนี้ตลอดมา

ข. รูปทรงสิ่งของในบ้าน

ใช้แทนค่าเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิต เป็นข้าวของเครื่องใช้ภายในร้านค้าของชำ ซึ่งตั้งอยู่ชั้นล่างของบ้านหลังหนึ่ง ข้าวของต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น ของใช้ในครัว จานชาม เป็นต้น

ค. รูปทรงเก้าอี้

รูปทรงเก้าอี้ และราวตากผ้า เป็นรูปทรงที่บ่งบอกถึงการใช้งานในสถานที่นั้นๆ เหมือนเป็นการบ่งบอกถึงวิถีชีวิตประจำวันของชาวบ้านที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของผู้คน

พื้นผิว (Textures)

งานจิตรกรรมชิ้นนี้ เป็นงานในแนวเหมือนจริง พื้นผิวที่แสดงออกจึงมีลักษณะในการใช้ที่พู่กัน ชูด และขีดให้เกิดเป็นพื้นผิวที่ใกล้เคียงกับพื้นผิวของวัตถุจริง เช่น ต้นไม้ ใบไม้ ฝาเรือนที่เก่าแก่ผุพัง ความมันวาวของขวดหรือความเรียบมันของเก้าอี้พลาสติกในการสร้างสรรค์พื้นผิวต่าง ๆ นั้นข้าพเจ้าใช้วัสดุชูด ขีด ที่มีขนาดต่าง ๆ กัน เพื่อให้เกิดระยะพื้นผิว และความละเอียดอ่อนในการสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้น (Line)

เส้นบอกระยะโครงสร้างหรือขอบเขตของรูปทรงต่างๆ แสดงตำแหน่งของวัตถุในระยะที่แตกต่างกัน โดยใช้โครงสร้างของเส้นที่แน่นอน เช่น โครงสร้างของบ้าน รูปทรงของคน เป็นต้น

สี (Colour)

ผลงานแต่ละชิ้นมีสีที่ออกไปในแบบวรรณะเดียว (Monochrome) และในแบบของโทนสีน้ำตาล เหลือง แทนค่าสีของไม้เก่าและแดดที่ตกกระทบที่ทำให้เกิดความอบอุ่น สบายตา รวมทั้งการใช้โทนสีในลักษณะของวัสดุจริง

น้ำหนัก (Value)

ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าสร้างบรรยากาศของภาพด้วยแสงเงาธรรมชาติ แสงแดดและร่มเงาที่ตกกระทบในที่ต่างๆ จึงก่อให้เกิดน้ำหนักที่แตกต่างกัน มีทั้งแสงเงาที่ตัดกันอย่างรุนแรงและส่วนของแสงเงาที่ประสานกัน ทำให้เกิดทั้งความรู้สึกอบอุ่นและหนักแน่น สงบนิ่งและเคลื่อนไหว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ

การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมชุดนี้ในภาพชุมชนป้อมมหากาฬทั้ง 4 ชั้นนั้นข้าพเจ้าถ่ายทอดโดยนำมุมมองที่มีองค์ประกอบที่น่าสนใจในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนในชุมชน เป็นการใช้องค์ประกอบที่เหมือนจริงของสถานที่และบรรยากาศในเวลานั้น เพื่อแทนความรู้สึกในช่วงเวลานั้นๆให้ชัดเจนที่สุดในลักษณะเหมือนจริง

ชุมชนป้อมมหากาฬ 2 , 2546

1.ความกลมกลืน (Harmony)

ผลงานชิ้นนี้มีเรื่องของความกลมกลืนที่เห็นได้ชัดคือ เรื่องของพื้นผิว ซึ่งทุกจุดจะมีความกลมกลืนกัน ภายในภาพอาจมีความหลากหลายของพื้นผิว แต่พื้นผิวเหล่านั้นการควบคุมด้วยการใช้สีทำให้บรรยากาศของทั้งภาพมีความกลมกลืนกันมาก

2.ความหลากหลาย (Variety)

ข้าพเจ้าใช้ความหลากหลายในเรื่องของพื้นผิว ที่เกิดจากเทคนิคที่ต่างกันออกไป และให้ความรู้สึที่แตกต่างกันด้วย ข้าพเจ้ายังนำเส้นที่เกิดจากการใช้วัสดุในการขีดขีดที่มีขนาดแตกต่างกัน รวมทั้งการใช้วัสดุต่างชนิดกันเพื่อให้เกิดความหลากหลายของเส้น พื้นผิวและน้ำหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.ความสมดุล (Balance)

ความสมดุลของภาพนี้จะหนักไปทางด้านซ้าย เพราะมีกระตักน้ำสีแดงในด้านหน้าซึ่งมีขนาดใหญ่่มาก แต่จังหวะในการจัดวางโครงสร้างสามารถช่วยให้ดูสมดุลกันได้ไม่มากก็น้อยเนื่องจากมีสีในวรรณะร้อนคือ ส้ม แดง เหลือง กระจายอยู่ทั่วทั้งภาพ

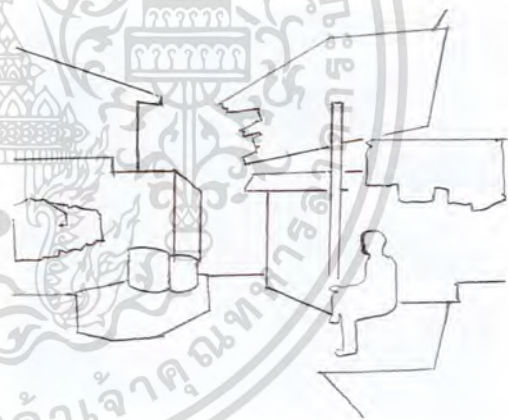
4.สัดส่วน (Proportion)

พื้นที่ส่วนใหญ่ของผลงานชิ้นนี้คือเรือนไม้ซึ่งเป็นร้านค้าเพราะมีขนาดใหญ่ สัดส่วนรองลงมาคือพื้นที่ด้านซ้ายซึ่งเป็นทางเดิน รองลงมาคือในส่วนของผู้คนและต้นไม้ใบไม้ตามลำดับ

5.ความเป็นเด่น (Dominance)

จุดเด่นของภาพนี้อยู่ที่การใส่ใจในรายละเอียดของส่วนต่างๆ ในภาพ ไม่ว่าจะเป็นพื้นผิว น้ำหนัก หรือระยะสั้นทำให้เกิดความงามทั้งสิ้น

ชุมชนป้อมมหากาฬ 3 ,2546

1.ความกลมกลืน (Harmony)

ความกลมกลืนของภาพนี้อยู่ที่เรื่องของบรรยากาศที่มีแสงแดดสาดส่องลงบนพื้นดินก่อให้เกิดความร่มรื่น มีการใช้สีของแสงกระจายไปทั่วทั้งภาพทำให้รู้สึกกลมกลืนกันเป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.ความหลากหลาย (Variety)

ภายในผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้เพิ่มความหลากหลายในเรื่องของท่าทางของผู้หญิงในภาพซึ่งดูเหมือนว่าพักผ่อนอยู่บริเวณหน้าบ้านที่มีแสงแดดส่องกระทบ การสร้างพื้นผิวมีความละเอียดมากขึ้นมีการใช้น้ำหนักที่ตัดกันอย่างรุนแรงก่อให้เกิดความรู้สึกหนักแน่น

3.ความสมดุล (Balance)

ผลงานชิ้นนี้มีความสมดุลเป็นอย่างมากเนื่องจากมีจุดนำสายตาอยู่บริเวณกึ่งกลางภาพทำให้ซ้ายและขวาแลดูเท่ากัน แต่ดูน่าสนใจเพราะวัตถุต่างๆ ในภาพมีขนาดและระยะที่แตกต่างกัน รวมทั้งแสงเงาที่ทอดผ่านอยู่ในด้านหน้าก็ทำให้ความรู้สึกในภาพนั้นเชื่อมต่อกันได้ด้วยแสงเงา

4.สัดส่วน (Proportion)

สัดส่วนของภาพนี้ส่วนใหญ่จะหนักไปทางบ้านเรือนมากกว่า รองลงมาคือสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่อยู่รอบๆ บริเวณหน้าบ้าน รองลงมาคือต้นไม้ใบไม้และผู้หญิงในภาพตามลำดับ

5.ความเป็นเด่น (Dominance)

จุดเด่นของภาพนี้คือน้ำหนักของภาพที่ดูหนักแน่นและตัดกันของแสงเงาที่ดูละมุนละไม มีการใช้พื้นผิวที่แตกต่างกันทำให้ภาพดูสมจริง

บทที่ 5

บทสรุป

งานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้าในหัวข้อ วิธีชีวิตชุมชนแออัด ชูนี้มาจากความคิด ความรู้สึกและมุมมองส่วนตัวที่ต้องการแสดงออกเพื่อสื่อถึงวิถีชีวิตของคนที่อยู่ในชุมชนป้อมมหากาฬให้ออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมที่สมบูรณ์ที่สุดซึ่งผลการทำงานในแต่ละขั้นตอนที่ผ่านมาให้ผลที่น่าพอใจ เพราะผลงานชิ้นแรกจนถึงชิ้นสุดท้ายมีการพัฒนาและแก้ไขผลงานมาโดยตลอด รวมทั้งศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาทำให้ข้าพเจ้าได้พบแนวทางในการทำงานว่าควรจะเริ่มขั้นตอนอย่างไรก่อนจึงจะได้ผลงานที่น่าพอใจ รวมทั้งได้ความคิดและทักษะที่ได้รับก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านความคิดเพื่อที่จะนำไปพัฒนาและสร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาส่วนใหญ่ที่ข้าพเจ้าพบในการปฏิบัติงานศิลปนิพนธ์ครั้งนี้คือ ข้าพเจ้ารองพื้นผลงานชิ้นแรกด้วยสีอะคริลิกก่อนหลังจากนั้นจึงใช้สีน้ำมันในขั้นตอนต่อไปแต่ผลที่ได้กลับทำให้เส้นร่างที่ร่างไว้ขึ้นมาให้เห็นทำให้เกิดเส้นที่ก่อกวนสายตา ข้อเสนอแนะคือควรร่างด้วยเส้นที่มีน้ำหนักอ่อนและมีขนาดเล็กและควรลงสีให้ได้น้ำหนักโดยรวมก่อนจากนั้นจึงเน้นรายละเอียดในส่วนต่างๆ ไปพร้อมกันจนเสร็จสมบูรณ์

กล่าวโดยสรุป ผลงานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้าครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่เป็นไปตามระบบขั้นตอนในการพัฒนาสร้างสรรค์ในระดับหนึ่งและคาดหวังว่าเอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและผู้ที่สนใจแนวทางเดียวกันกับข้าพเจ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันพุธที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2547, หน้า 5

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา ,โลกศิลปะศตวรรษที่ 20, สำนักพิมพ์เมืองโบราณ 2545 , หน้า 145.

วิบูลย์ ธีสุวรรณ, ศิลปะร่วมสมัย จดหมายเหตุ ,หนังสือชุดศิลปะและวัฒนธรรม เล่ม 1,หน้า 194-203

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่องาน ชุมชนป้อมมหากาฬ 1/2546
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
 ขนาด 180 X 200 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

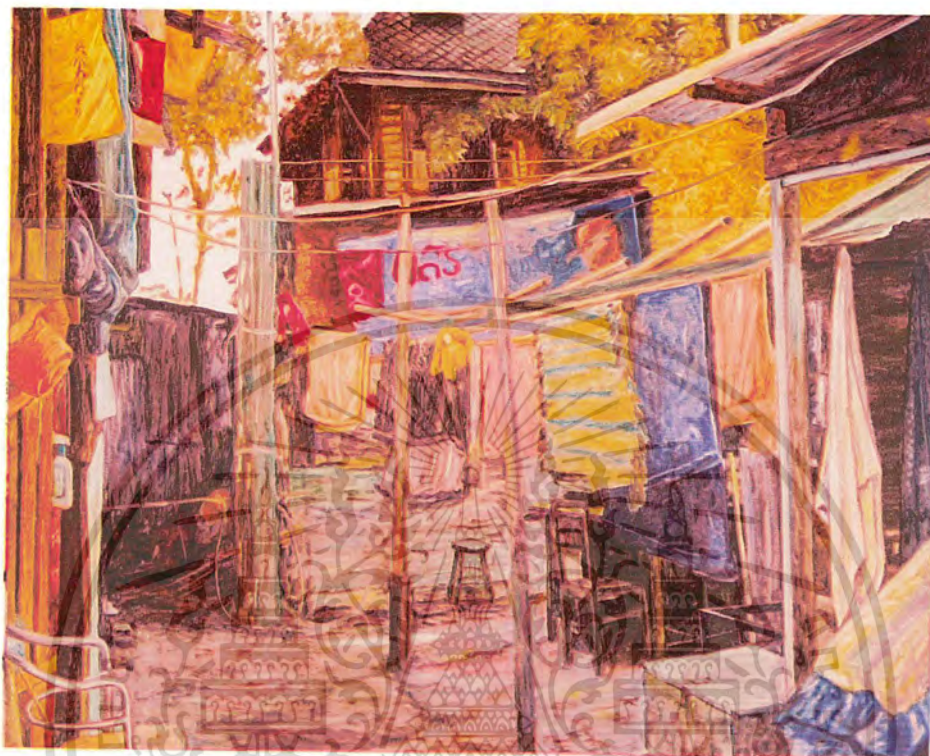
ชื่องาน ชุมชนป้อมมหากาฬ 2/2546
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
 ขนาด 200 X 220 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่องาน ชุมชนป้อมมหากาฬ 3/2546
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
 ขนาด 160 X 200 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่องาน ชุมชนป้อมมหากาฬ 4/2546
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
 ขนาด 170 X 200 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

สมศักดิ์ หะนุมาส

เกิด 26 พฤศจิกายน 2523 , กรุงเทพมหานคร

การศึกษา

- โรงเรียนงามมานะแพนทับอุทิศ
- โรงเรียนประสานวิทย์วัฒนา
- วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร ลาดกระบัง
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติการแสดงงาน

- งานแสดงจิตรกรรมภาพทิวทัศน์เขาใหญ่ ห้องสมุดสถาปัตยกรรมศาสตร์
- การแสดงงาน MINI ART ของนักศึกษาภาควิชาวิจิตรศิลป์
- นิทรรศการศิลปกรรม โดยนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ณ ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์

เกียรติประวัติ

- รางวัลชมเชย ประเภทภาพพิมพ์นิทรรศการศิลปกรรมนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์
- รางวัลที่ 2 การประกวดภาพทิวทัศน์ภายในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้